

IETS OVER DEN ORANJE-VRIJSTAAT.

Adamantia. The truth about the South-African Diamond Fields: or, a vindication of the right of the Orange Free State to that Territory, and an analysis of British diplomacy and aggression, which has resulted in its illegal seizure by the Governor of the Cape of Good Hope.
By Captain AUGUSTUS F. LINDLEY.
London 1873. 423 blz.

Voor korten tijd had ik een gesprek met iemand, die eenige jaren te Bloemfontein in den Oranje-Vrijstaat in Zuid-Afrika had doorgebracht. Ik hoorde veel vertellen over den toestand der „boeren”, afstammelingen onzer voormalige landgenooten, die voor eenige jaren van de Kaap-kolonie zijn uitgeweken om in het meer Noord-Oostelijk gedeelte van Zuid-Afrika twee zelfstandige, onafhankelijke republieken te vestigen; over de onlangs in den Oranje-Vrijstaat ontdekte diamantvelden en de annexatie van deze door de Engelschen; over de vrees dat het dientengevolge weldra met de zelfstandigheid van den Vrijstaat zou gedaan zijn, daar deze zich aan het verlies van een zoo aanmerkelijk gedeelte van zijn grondgebied niet goedwillig mocht onderwerpen en evenwel in een strijd met Engeland, zoo dit, gelijk het zich liet aanzien, de handelingen van het bestuur der Kaapkolonie bleef ondersteunen, natuurlijk het onderspit zou moeten delven.

Ik gaf de meening te kennen dat een werk, of althans een flink tijdschriftartikel, dat ons in duidelijke trekken een beeld schetste van de Zuid-Afrikaansche Republieken, dat ons land en volk goed deed kennen, vermoedelijk hier te lande met graagte zou worden gelezen, omdat nog bij velen belangstelling bestond in het lot onzer voormalige landgenooten in dat verre land, eene belang-

stelling welke laatstelijk weder verlevendigd was door hetgeen men vernomen had over de ontdekking der rijke diamantvelden en van de maatregelen door Engeland genomen om zich in het bezit daarvan te stellen. Ik wees op twee omstandigheden, welke het mij wenschelijk deden achten dat aan onze landgenooten la vérité vraie omtrent die Zuid-Afrikaansche Republieken door een landgenoot, die het land door eigen aanschouwing goed kende, mocht worden verhaald. Het gesprek werd in den vorigen winter gehouden, toen er zoo druk spraak was van emigratie van Nederlanders, hetzij naar Oost- of naar West-Indië of naar Noord-Amerika. Ik zei de mogelijkheid eener kolonisatie van Oost- of West-Indië met Nederlanders te moeten betwijfelen, in zoover namelijk de bedoeling zou zijn de immigranten op den duur met veldarbeid bezig te houden, en dat, zoo er althans een redelijke kans bestond (hetgeen mijn vriend beaamde) dat Nederlandsche immigranten in Zuid-Afrika ruimschoots hun brood zouden kunnen verdienen en tot welvaart zouden kunnen geraken, het mij wenschelijker zou voorkomen dat de Nederlandsche emigratie naar Zuid Afrika wierd geleid, waar onze naam zou kunnen voortleven en wellicht eenmaal een bloeiende Nederlandsche staat zou kunnen ontstaan, dan naar Noord-Amerika, waar het Nederlandsch element zeer spoedig in het Noord-Amerikaansche werd opgelost. — De tweede door mij bedoelde omstandigheid was, dat men in den Anti-Slavery-Reporter en in andere Engelsche bladen vrij dikwerf de beschuldiging herhaald ziet dat „the boers” in de Zuid-Afrikaansche Republieken, waar zij maar kunnen de inlanders als slaven behandelen (*). Is die beschuldiging ongegrond, gelijk door anderen, althans wat betreft den Oranje-Vrijstaat, werd beweerd, dan kwam het mij wenschelijk voor dat dit goed en duidelijk werd aangetoond.

Mijn vriend weêrsprak niet de wenschelijkheid van zoodanig werk, zei niet dat hij het wellicht niet eenmaal zou beproeven, doch voegde er bij dat aan mijn verlangen, althans gedeeltelijk,

(*) Zie daarover ook: „Das Capland und die neuen Diamanten-wäschern” in Das Ausland, 1871, No. 10, waarin vele bijzonderheden daarover en over de Kaapsche aangelegenheden in 't geheel worden gegeven en dat niet vleiend is voor „de Boers.”

Veel minder is dit nog F. W. Chesson in zijn: „the Dutch Republics of South-Africa; three letters to R. N. Fowler and Ch. Burton.” (London 1871), die beweert dat de Boeren voornamelijk de Kaffers beoorlogen ten einde de bij die oorlogen geroofde kinderen tot slaven op te leiden.

eerlang zou worden voldaan door de verschijning van een engelsch werk, over de kwestie der Kaapsche diamantvelden, het aan het hoofd dezès vermeldde, hetwelk waarschijnlijk spoedig door iemand, die vele jaren lang in Zuid-Afrika had gewoond, vertaald bij het Nederlandsche publiek ingeleid zou worden.

Hoe het met die voorgenomen vertaling staat, is mij onbekend; evenmin of de inleiding welke daaraan zou worden toegevoegd, die bijzonderheden omtrent de Zuid-Afrikaansche Republieken zou bevatten, welke mij wenschelijk toeschijnen, om ons een eenigermate trouw en juist beeld van land en volk te geven. Maar wel weet ik dat de lezing van het werk, dat ik thans wensch aan te kondigen, mij heeft gelaten „dankbaar, maar onvoldaan.” Dankbaar, omdat het ons veel — naar sommiger oordeel wellicht wat al te veel — bijzonderheden over de eigendoms-kwestie der diamantvelden mededeelt. Maar onvoldaan, omdat het die kwestie alleen behandelt en ons in het minst niet het meer algemeen beeld schetst van de Zuid-Afrikaansche Republieken, van de levenswijze, de vooruitzichten enz. der bewoners, hetwelk wij gaarne zouden zien verschijnen.

Mocht het bovenstaande er iets toe bijdragen om die verschijning te doen bespoedigen. Thans worde eenigszins nader aangetoond wat ons in „Adamantia” wordt gegeven. Daartoe zullen wij in een eenigszins vrije vertaling en met eenige bekorting het een en ander uit des schrijvers op 3 Februarij. onderteekende voorrede overnemen, ook om te doen zien, in hoe krasse bewoordingen een Engelschman, die verontwaardigd is over sommige handelingen zijner regeering, aan zijne verontwaardiging durft lucht geven.

Dit is een boek met een bepaald doel, zoo vangt de heer Lindley aan. Dat oogmerk is om aan het Britsch Parlement en aan het Britsche publiek te doen zien hoe hun gouvernement aan den Oranje Vrijstaat (een der beide Zuid-Afrikaansche Republieken) zijne diamantvelden ontstolen heeft. Daar de waarheid en vooral de waarheid in politieke zaken zelden aan iedereen aangenaam is, zoo verwacht ik nog al aangevallen te zullen worden; maar ik heb vertrouwen in het krachtig gevoel van rechtvaardigheid en billijkheid, dat nog in den boezem des volks leeft, en hoop alzoo de goedkeuring van vele lezers te zullen verwerven. Ik hoop zelfs op meer. Ik hoop dat het boek eenig goed zal kunnen doen; dat het moge bijdragen om het groote kwaad, dat het aan het licht zal brengen, te herstellen. De door sommigen beweerde achteruitgang

van Engeland kan toch niet zoover gevorderd zijn om de verwachting ongerijmd te maken dat, welke zaak ook aan Parlement en natie worde voorgelegd, recht gedaan zal worden in spijt van de Regeering, welker politiek als in deze zaak geweest is onwettig, onrechtvaardig en oneerlijk. Twee jaren heb ik in het nu bestolen land doorgebracht. Ik heb daar de geheele geschiedenis en den loop dezer zaak nauwkeurig nagegaan, en mijne indrukken over de wijze waarop de Oranje Vrijstaat door het Britsche en door het Kaapsche gouvernement is behandeld, zijn nog zeer levendig. Moge ik, dientengevolge, soms wat al te krachtige uitdrukkingen gebruiken, zoo vertrouw ik dat de overtuiging dat ik strijd voor de zaak van het recht en voor de eer van Engeland mij tot verontschuldiging zal strekken.

Als Engelschman ben ik nijdverig op Englands eer en prestige, en ik rangschik mijzelven onder hen, die er een afkeer van hebben onze natie in eene kleingeestige, lafhartige, onwaardige politiek betrokken te zien. Ik wensch niet nauwkeurig na te gaan op hoe vreesachtige haastige, voorkomende wijze „the Alabama claims” werden ingewilligd; terwijl, juist op hetzelfde tijdstip, de arme, kleine Oranje-Vrijstaat op zoo schandelijke wijze werd mishandeld. Het is meermalen terecht gezegd, dat de geschiedenis van het heden slechts een herhaling is van de geschiedenis van het verledene. En gewis is er ééne les, welke de geschiedenis leert: dat wanneer, gelijk het oude Rome, eene groote natie alleen aan weelde denkt, aan het afkopen harer machtige vijanden, aan het onderdrukken harer zwakste naburen, zij dan reeds is begonnen van haar hoogen rang af te dalen, en het pad naar beneden te betreden, waar het zwaard, dat zij tegen de zwakkeren keerde, onmeedoogend tegen haar zelve zal worden gekeerd.

De stelling welke in mijn werk zal worden betoogd is de volgende (*): Terstond nadat, in 1869, het feit vast stond dat diamanten gevonden werden aan de oevers en ten zuiden van de Vaal-rivier, heeft het koloniaal gouvernement der Kaap de Goede Hoop, geholpen en bijgestaan door eenige particuliere personen, eene baatzuchtige, onwettige, onteerende politiek aangewend om de diamantvelden aan hun rechtmatigen eigenaar, de Oranje-Vrijstaat, te ontweldigen. De beweegredenen van eenige der zamenzweerders waren ontwijfelbaar enkel van persoonlijken en baat-

(*) Daarmede kan vergeleken worden wat hij, ten slotte van het werk, op blz. 420, in 't kort zegt betoogd te hebben.

zuchtigen aard: om land, geld, diamanten, goede ambten en groote inkomsten te verkrijgen; anderen werden gedreven door haat en afgunst van den bloeienden Vrijstaat (*): anderen, waartoe waarschijnlijk de onderscheidene gouverneurs der Kaapkolonie behoorden, die met de zaak gemoeid waren, hebben ongetwijfeld aanvankelijk ter goede trouw gehandeld; maar, onbekend met den eigelijken stand en de bijzonderheden der zaak, zijn zij door hunne raadgevers en medehelpers bedrogen en op het verkeerde pad gebracht.

Ik zal verder bewijzen dat de koloniale administratie, de voorlaatste en de tegenwoordige gouverneur, Sir H. Barkly, aan het Britsch gouvernement eene geheel onjuiste voorstelling der zaak en valsche getuigenissen daaromtrent hebben voorgelegd (*gross misrepresentation and false evidence*). Dat gedurende vele jaren de landstreek, waarin de diamantvelden gelegen zijn, *de facto en de jure* deel van den Oranje-Vrijstaat uitmaakten, en wel ten gevolge van aankoop van de oorspronkelijke inlandsche eigenaren, en ingevolge van een titel door het Britsche gouvernement in 1854 aan den Oranje-Vrijstaat overgedragen! Dat het onbeduidende inlandsche Griquahoofd, Waterboer, voor wien en door wien de Gouverneur der Kaapkolonie, Sir H. Barkly, oogenschijnlijk de diamantvelden vermeersterd heeft, daarop niet het minste recht heeft noch immer had. Ik zal verder aantoonen, dat, enkel op grond van die volstrekt onbewezen reclame van een inlander, de Britsche koloniale autoriteiten zich niet ontzien hebben om, *pendente lite*, terwijl het geschil nog bij het Opperbestuur in Engeland aanhangig was, door een vijandelijken inval met gewapende macht in een tijd van vollen vrede, in November 1871, zich meester te maken en sedert dien tijd in het bezit te blijven van een groot deel van den Oranje-Vrijstaat, waarin de diamantvelden gelegen zijn; zoodat het blijkt dat die autoriteiten het er op gezet hadden zich in het bezit te stellen van de edelgesteenten en van de voordeelen welke uit het land, de inkomsten, betrekkingen enz. te behalen waren, ook al was het onbewezen dat de reclamant, een stroopop, eenig recht op het land bezat, en al zou later uitgemaakt worden dat de bezitter, de Vrijstaat, de wezenlijke eigenaar was, en dat de handelingen dier autoriteiten dus met roof gelijk staan!

(*) Men kan zich herinneren dat Engeland slechts zeer noode, in 1854, tot het erkennen der onafhankelijkheid van de Zuid-Afrikaansche Republieken was overgegaan.

Bovenal zal ik onwedersprekelijk bewijzen dat, alhoewel de Gouverneur Barkly door het Engelsch gouvernement alleenlijk gemachtigd werd tot het annexeeren van de diamantvelden of het zoogenaamde „Griqualand West” aan de Kaapkolonie *met toestemming van het Parlement dier kolonie, nadat dit eene wet daartoe zou hebben aangenomen en onder de mits dat alleen zoodanig land zou worden geannexeerd als zou blijken wezenlijk aan Waterboer toe te behoorren*, hij de stoutmoedigheid had een deel van den Oranje-Vrijstaat met geweld in bezit te nemen, met verkrachting dier bepaalde, hem van hoogerhand gegeven bevelen. Het Kaapsche gouvernement heeft uitdrukkelijk geweigerd om die handelwijze goed te keuren en het wetsontwerp, dat ten doel had de zaak te regelen door den gepleegden roof tot eene wettige daad te maken, is in de zitting van het Kaapsche Parlement van 7 Juni 1872 ingetrokken moeten worden.

Het Kaapsche Parlement en het zeer onlangs verkozen verantwoordelijk gouvernement zijn dus geheel onschuldig aan de wandaden van den Gouverneur en zijne raadslieden en medehelpers.

Ik ben innig overtuigd dat de Britsche natie en het Britsche parlement van al die handelingen onkundig zijn. Ik hoop van harte dat mijn verhaal hunne verbazing en verontwaardiging moge opwekken en de repudiatie dier onrechtmatige handelingen moge tengevolge hebben. Het is mijne innige, gemoedelijke overtuiging dat het recht in casu geheel is aan de zijde van den Oranje-Vrijstaat en daarom heb ik mij opgewekt gevoeld in het belang van dien staat op te treden.

(De heer Lindley wijdt vervolgens een paar bladzijden aan het wederleggen der bewering van sommigen, dat de Oranje-Vrijstaat niet dan naar verdienste door Sir H. Barkly werd behandeld, omdat hij gewoonlijk de inlanders verdrukt. Hoezeer wij dit punt gaarne volledig behandeld zagen in het werk, waarop in den aanvang dezes werd gedoeld, meenen wij het thans, omdat het met de zaak welke Lindley eigenlijk behandelt slechts in een verwijderd verband staat, te moeten laten rusten. Hij vervolgt aldus :) Velen zullen gewis vragen: wat kan Engeland winnen bij den diefstal der diamantvelden? Niets, antwoord ik, dan oneer, minachting, haat, verlies van zijn prestige en achting in een van die koloniale middelpunten, waar een wijze, rechtvaardige en eervolle politiek eerlang eene confederatie van staten zou tengevolge hebben, welke niet anders dan tot de kracht en roem van het Britsche Rijk zou kunnen bijdragen. De politiek daarentegen om de beide

Zuid-Afrikaansche Republieken te benadeelen v ervreemdt van ons duizende blanke kolonisten, en boezemt aan duizenden anderen haat in voor zulke kleingeestige staatkunde.

De uitgaven verbonden aan de poging om de diamantvelden te besturen verslinden alle inkomsten welke deze opleveren. Die velden zijn reeds bijna uitgeput en het zal wellicht niet lang duren alvorens de zwervende diamantgravers teruggekeerd zijn van waar zij kwamen, de kale vlakten van Adamantia en Waterboers 200 halfwilden als apanage der Engelsche kroon achterlatende.

Aan het einde gekomen dezer inleiding zou ik er op willen wijzen dat, daar de Engelschen zich lang het „fair play” als een nationalen karaktertrek hebben toegeëigend, en daar zij overeengekomen zijn drie en een half miljoen ponden sterling in de Alabamazaak te betalen — (waarom? uit overdadige edelmoedigheid of uit vrees?) — dat zij nu uit een gevoel van recht en billijkheid, en na aan den Oranje Vrijstaat het land te hebben teruggegeven hetwelk aan dien staat ontweldigd is, hem ook billijke schadeloosstelling in geld zullen uitbetalen.

Nadat de pogingen van Sir H. Barkly en zijne toenmalige onverantwoordelijke raadslieden om de diamantvelden aan de Kaap te annexeren gefaald hebben, hebben hunne jongste pogingen om dat land in het bezit te houden de strekking om van het Britsche gouvernement de vergunning te verkrijgen om het tot een afzonderlijke, op zich zelve staande kroonkolonie te verklaren; en dat wel terwijl nog over arbitrage onderhandeld wordt; alvorens is uitgemaakt of het land behoort aan den Oranje-Vrijstaat of aan Waterboer, op wiens eenvoudige verklaring dat hij eigenaar was het vi et armis is in bezit genomen.

Tegen de goedkeuring of ratificatie van zoodanige handeling wensch ik het Britsche Parlement en de natie te waarschuwen, daar zij onwettig en onrechtvaardig en in de hoogste mate vernederend voor een groot volk zou zijn.

Eenigen mogen wellicht den scherpen toon afkeuren waarin in mijn boek over sommige ambtenaren wordt gesproken; zij zullen daarom wellicht met het boek niet zijn ingenomen; niettegenstaande dat, zoo besluit de heer Lindley zijne voorrede, durf ik bepaald verzekeren dat het slechts waarheid behelst.

Men ziet het, de Schrijver n'y va pas de main morte. Hij zegt aan zijn gouvernement en aan de autoriteiten aan de Kaap, die de eigenlijke drijvers waren van de annexatie der diamantvelden, ongezuuten de waarheid. En gewis, indien al zijne beweringen

niet voor wederlegging vatbaar zijn — en hij staafte ze door een aantal officieele bescheiden, waaronder een aantal van Engelsche zijde — dan heeft hier schandelijke knoeierij en ergerlijk misbruik van macht plaats gehad; dan zou het machtige Engeland, op hetzelfde oogenblik dat het in de Alabama-kwestie bukte voor de Noord-Amerikaansche bedreigingen, omdat John Bull, en niet ten onrechte, een strijd met zijn krachtigen neef Jonathan duchtte, zich niet hebben ontzien den zwakken Oranje-Vrijstaat van een aanmerkelijk deel van zijn gebied te berooven; dan zou het trotsehe Albion, dat zich in de Alabama-kwestie en in die van San Juan, toen het gold een geschil met het machtige Noord-Amerikaansche gemeenebest, goedschiks aan eene arbitrage onderwierp, deze halstarrig weigeren nu het een geschil geldt met den kleinen Oranje-Vrijstaat. Voor de eer van Engeland, hopen wij dat zal blijken dat de heer Lindley overdrijft; maar de zaak ziet er zeker voor Engeland leelijk uit en krachtige argumenten zullen noodig zijn om Lindley's betoog te wederleggen.

De zaak komt in 't kort hierop neder. In 1861 verkocht een inlandsch hoofd, Adam Kok, de nog onverkochte deelen van zijn land, Campbell-land, aan den Oranje-Vrijstaat, welks gebied aan het zijne grensde. Eerst in 1863, dus twee jaren later, kwam Waterboer, hoofd van het aangrenzende Griqualand, opgezet door den Engelschman Arnot, met eene verklaring voor den dag, waarin hij beweerde dat Adam Kok land verkocht had dat aan hem, Waterboer, toekwam (*). Het Kaapsche gouvernement, welks medewerking al spoedig door Waterboer werd ingeroepen, onthield zich lang van directe inmenging. Dit veraanderde evenwel in 1869 en 1870, nadat in het gedeelte van Campbell-land, door Lindley Adamantia geheeten, rijke diamantvelden waren ontdekt, en het dus meer der moeite waard scheen den eigendom van dat land te verkrijgen, en nadat (p. 236) Waterboer bepraat was geweest de souvereiniteit van zijn land en volk aan Engeland aan te bieden. Bij een brief van 19 September 1870 (p. 243) mengden de Kaapsche autoriteiten zich rechtstreeks in het geschil tusschen Waterboer en den Oranje-Vrijstaat, ontkenden het souvereiniteitsrecht van dezen (het betwiste punt) over het land waarop Waterboer rechten beweerde te hebben en gaven te kennen dat ambtenaren

(*) Blijkens een brief van Waterboer zelven van 5 October 1859, door Lindley op blz. 218 opgenomen, had hij toen uitdrukkelijk verklaard dat Campbell-land hem niet toekwam en buiten zijn territoire lag.

zouden worden benoemd om over de Britsche onderdanen in de diamantvelden aanwezig rechtspraak uit te oefenen.

Niet ten onrechte, schijnt het, zegt Lindley (p. 253) dat de „High Commissioner”, generaal Hay, door aldus te handelen, het verdrag verbrak dat tusschen Engeland en den Oranje-Vrijstaat bestond, waarbij verklaard was dat Engeland in geenerlei verbond stond met de gekleurde rassen benoorden de Vaalrivier en ook geenerlei verbond van dien aard zou aangaan, noch zich in hunne zaken mengen; en door het aanstellen van Britsche beambten in de betwiste diamantvelden, die ontwijfelbaar, de jure en de facto, jaren lang tot het grondgebied van den Oranje-Vrijstaat hadden behoord, een der eerste beginselen van internationaal recht schond en aan den Vrijstaat ongetwijfeld een wettigen casus belli verschaftte.

De Vrijstaat gevoelde zich evenwel tegen Engeland niet opgewassen. Hij moest daarom dulden dat Britsche ambtenaren zich in Adamantia vestigden. De Vrijstaat protesteerde echter krachtig en waardig tegen het onrecht dat hem werd aangedaan, en, gelijk wij reeds zagen, hoezeer ook van zijn goed recht overtuigd, verklaarde hij zich bereid (blz. 300) de vraag aangaande zijn goed recht op het bezit van Campbell-land, speciaal van Adamantia, aan de scheidsrechterlijke uitspraak eener vreemde mogendheid te onderwerpen. De Kaapsche Regeering bracht daartegen allerlei bezwaren in den weg. Engeland, dat zoo bereidvaardig scheidsrechterlijke uitspraak toegelaten had in zijne geschillen met de machtige Noord-Amerikaansche republiek, maakte bezwaren deze in te roepen nu het een geschil gold met den kleinen Oranje-Vrijstaat (*). Gold het een geschil met de Kaapkolonie alleen,

(*) Op andere wijze dan de Vrijstaat verlangde, namelijk niet door scheidsrechterlijke uitspraak eener vreemde mogendheid, maar door die van drie rechtsgeleerden, schijnt nu toch, volgens de jongste berichten uit de Kaap, het geschil door middel van arbitrage te zullen worden beëindigd. In de Staatscourant toch van 6/7 Juli jl. lezen wij het volgende, overgenomen uit het Kaapsche Volksblad, aangaande de verrichtingen van het Kaapsche Parlement gedurende zijne jongste zitting:

„Omtrent een punt van verschil van ondergeschikt belang” (voorwaar niet voor den Oranje-Vrijstaat) „is er eindelijk kans tot arbitrage te komen tusschen de Britsche regeering en die van den Vrijstaat, dat, namelijk, hoe de door Gouverneur Barkly geproclameerde grenslijn loopt tusschen den grond waarop door de Britsche regeering wordt aanspraak gemaakt, en den Vrijstaat. Op voorstel van den Vrijstaat (een voorstel dat wel niet goedschiks en niet anders dan door den nood gedrongen zal zijn gedaan) „is hoofdregter Bell van de Kaapkolonie als scheidsregter benoemd, indien er verschil mogt bestaan tusschen de arbiters, advocaat Berry aan de Britsche en advocaat Buchanau aan de Vrijstaatsche zijde.”

de Vrijstaat zou vermoedelijk niet aarzelen zijn goed recht met het zwaard in de hand te handhaven. Maar de Vrijstaat is natuurlijk niet opgewassen tegen de gansche macht van Engeland, zoo dat, gelijk te verwachten is, de Kaapsche regeering zou steunen. De Vrijstaat zal dus vermoedelijk, tenzij de publieke meening in Engeland de regeering dwinge eene andere politiek te volgen, de ondergane spoliatie moeten dulden, welke wellicht eerlang zijn geheelen ondergang en opslorping in het Britsch gebied in Zuid-Afrika zal ten gevolge hebben, omdat hij zich daardoor van een zeer belangrijk deel van zijn land beroofd ziet en wel van dat deel, waar hij zich het krachtigst ontwikkelde.

Eéne hoop blijft aan den Vrijstaat toch nog overig. De Britsche Minister van Kolonien had zekere voorwaarden gesteld, welke vervuld zouden moeten zijn alvorens van annexatie van het terrein in geschil sprake zou mogen zijn (zie blz. 308 en 310) Ond. and. zou eerst gebleken moeten zijn dat Waterboer inderdaad gerechtigd was tot het land, hetwelk hij aan Engeland wenschte af te staan en zou het Kaapsche Parlement bij wet de annexatie vooraf moeten hebben gebillijkt en de gevolgen daarvan geregeld en zich ond. and. bereid verklaard de kosten van verdediging van het land te dragen. De Gouverneur, Sir H. Barkly, vond het beter eerst te annexeer~~en~~ en daarna een wetsontwerp tot regeling der zaak in te dienen. Dat wetsontwerp vond bij het Parlement geen bijval en moest terug genomen worden. Nu doet Sir H. Barkly zijn best (zie blz. 345) om van het Engelsch gouvernement te verkrijgen, dat het geannexeerde land tot eene afzonderlijke Kroon-kolonie worde verklaard, waarvan dan president zou worden de groote drijver in deze geschillen met den Vrijstaat, de heer Southey, de bittere vijand van dien Staat, die, onlangs verplicht als koloniaal secretaris aan de Kaap af te treden, daar geen toekomst meer heeft en nu gaarne de nieuwe kolonie zou besturen. Voor het in het leven roepen van zulk eene nieuwe kolonie is evenwel 's Parlements bewilliging noodig. Trekt de zaak daar voldoende de aandacht — wat evenwel lang niet zeker is, daar de klacht algemeen is dat koloniale aangelegenheden in het Britsche Parlement veelal weinig belangstelling wekken — dan is het nog mogelijk dat het gevoel van recht en billijkheid bij het Parlement luide genoeg spreekt om aan den Oranje-Vrijstaat te doen teruggeven wat hem wederrechtelijk ontnomen is.

Wederrechtelijk Zoo sprekende, stellen wij ons op het standpunt door den heer Lindley ingenomen. Wij meenen dit te mogen

doen, zoowel omdat wij van oordeel zijn dat hij krachtige argumenten en deugdelijke bewijsstukken voor zijn gevoelen aanvoerde, ofschoon een minder declamatorische toon en minder krasse uitdrukkingen aan zijn betoog licht meer ingang hadden verschaft, als omdat de geschiedenis leert dat Engeland er, evenmin als andere landen, afkeerig van was naar gebiedsvergrooting te streven waar de gelegenheid daartoe zich aanbood, zonder daarbij immer nauwgezet te onderzoeken of recht en billijkheid dit wel toeliet. Voor de eer van Engeland hopen wij evenwel dat veel van Lindley's betoog grondig zal kunnen worden wederlegd.

Ten slotte wijzen wij nog op één der door den heer Lindley (p. 420) geschetste, ook reeds in zijne voorrede aangeronde, betreurenswaardige gevolgen der verkeerde politiek, door Engeland in deze zaak tegenover den Oranje-Vrijstaat gevolgd. Reeds meermalen gingen er stemmen op om van de onderscheidene Zuid-Afrikaansche kolonien en Staten ééne machtige, tegenover het binnen- en buitenland krachtige federatie te maken. Hoe meer de Kaapkolonie in welvaart en Europeesche beschaving vooruitgaat, hoe spoediger het door Engeland zelf voorzien en niet gevreesd tijdstip nadert waarop zij zich van het moederland zal losmaken. Vormt de Kaapkolonie dan met den Oranje-Vrijstaat en met de Zuid-Afrikaansche Republiek een federatieven Bondstaat (zoo als er vermoedelijk eenmaal ook een op Nieuwholland zal ontstaan), dan zou in Zuid-Afrika een niet onbeduidende, voor krachtige ontwikkeling vatbare Europeesche Staat geboren worden. Daartoe is echter een eerst vereischte dat vriendschap en eenheid van belangen tusschen de onderscheidene deelen van dien toekomstigen Staat bestaan. Door de baatzuchtige politiek, welke het Britsche en Kaapsche gouvernement tegenover den Oranje-Vrijstaat en de Zuid-Afrikaansche Republiek heeft gevolgd, heeft het deze landen geheel van zich vervreemd. Om een vermeend oogenblikkelijk voordeel te verwerven heeft de Kaapsche regeering dus de toekomst opgeofferd.

Juni 1873.

J. K. W. QUARLES VAN UFFORD.

Naschrift. Of de arbitrale uitspraak, waarop in de noot op blz. 909 werd gedomd, plaats had en hoe zij luidde, is ons niet gebleken. Wel is na het schrijven van het bovenstaande gebleken, dat het onrecht, aan den Oranje-Vrijstaat aangedaan en waartegen de heer Lindley zoo krachtig opkwam, ten volle zijn beslag heeft

gekregen. In het Dagblad van Zuidholland en 's Gravenhage toch van 2 Sept. jl. lezen wij in eene correspondentie uit de Kaapstad van 2 Aug. ond. and. het volgende:

„De langverwachte „constitutie” van West-Griqualand, anders genaamd de Diamantvelden, is thans uitgevaardigd. Een reeks proclamatiën deswege wordt in het *Diamond-News* van 7 Julij openbaar gemaakt. De eerste geeft aan het grondgebied den naam van „Provincie Griqualand West;” de tweede bevestigt den heer Southey als luitenant-gouverneur. Bij de derde wordt het land in drie districten verdeeld, en worden de namen der onderscheiden districten veranderd. Zoo zal het district Pniel voortaan Kimberley heeten, welks hoofdplaats, ook Kimberley genaamd, de New Rush wezen zal. Klipdrift is in „Barkly” en Griquaastad in „Hay” veranderd. De grenzen van die districten worden omschreven; en die in een vorige proclamatie (van 27 Oct. 1871) zijn vermeld en in strijd zijn met de thans aangeduide, herroepen. Een andere proclamatie behelst de eigenlijke constitutie, gegrond op „opene brieven”, den 27 Febr. jl. door H. M. de Koningin verleend. Er zal een Wetgevende raad zijn, bestaande uit vier gekozen en vier niet gekozen leden. Over den indruk, dien deze regelingen gemaakt hebben, zijn de bladen het verre van eens.

De uitkomsten op de diamantvelden blijven voldoende. De vondsten kunnen zelfs ruim worden geheeten.”

Die laatst aangehaalde woorden zullen wel tot uitleg der eersten strekken. De diamanten in Griqualand gevonden, het auri sacra fames, zullen er Engeland vermoedelijk toe hebben gebracht ten opzichte van den, tegenover het machtige Albion kleinen Oranje-Vrijstaat het: macht gaat boven recht, weder toe te passen.

Gelukkig, in zekeren zin, voor den heer Lindley die, naar wij vernemen, niet lang na het verschijnen van zijn boek is overleden, dat hij het niet heeft beleefd dat het onrecht, waartegen hij zoo krachtig opkwam, zijn volledig beslag heeft verkregen en door het Britsche Parlement is gehomologeerd door de aan den Oranje-Vrijstaat ontnomen diamantvelden, onder den naam van West-Griqualand, tot eene Britsche kroonkolonie te verklaren.

20 Nov. '73.

W. Q.

